

ที่ ศธ ๐๔๒๔๑/๑๓๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑
๒๖๑/๒๘ ถนนอำเภอ ตำบลมะขามเตี้ย
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐

๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอให้เร่งรัดการพัฒนาสมรรถนะครูให้สอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙

๒.กฎกระทรวง กำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินงานของสถานศึกษาในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.แนวทางการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาการเรียนรู้แบบ Electronic – Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะ
ครูให้สอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แจ้งว่า ได้รับการประสานงานจากมูลนิธิแพथูเฮลท์
ว่าระบบโปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์จะปรับปรุงแล้วเสร็จและจะเปิดรับลงทะเบียนการอบรมรอบใหม่
ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑ ขอประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้บริหาร ครู และ
ผู้สนใจทั่วไปเข้ารับการอบรมโปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์ ทั้งนี้ ให้เน้นโรงเรียนที่ยังไม่มีครูมา
ลงทะเบียนอบรมโปรแกรมดังกล่าว พร้อมทั้งให้ปฏิบัติตามแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาการเรียนรู้แบบ
Electronic – Learnign เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูให้สอนเพศวิถีและทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด
ไว้อย่างเคร่งครัด จริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นดังนี้คือ

๑.สถานศึกษาที่มีนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์อยู่ในสถานศึกษาต้องไม่ให้นักเรียนนั้นออกจากสถานศึกษาเดิม
อย่างไม่มีเงื่อนไข

๒.เสริมสร้างสภาพแวดล้อมและปรับทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนซึ่งตั้งครรภ์ได้
เรียนต่อในสถานศึกษาเดิมอย่างปกติและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓.การให้โอกาสนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์ได้เรียนต่อในสถานศึกษาเดิมตามความสมัครใจ และไม่ถูกกดดันให้
ต้องย้ายสถานศึกษาหรือเรียนต่อนอกระบบโรงเรียน

๔.ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์ให้ได้รับการศึกษา
ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมและต่อเนื่อง

/๕.ให้สถานศึกษา...

๕. ให้สถานศึกษาปรับปรุงเนื้อหาเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตให้ครอบคลุม ๖ มิติของเพศวิถีศึกษา คือ ๑) พัฒนาการของมนุษย์แต่ละช่วงวัย (Human Development) ๒) การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relationships) ๓) การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล (Personal Skill) ๔) พฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behaviors) ๕) สุขภาวะทางเพศ (Sexual Health) และ ๖) มิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อเรื่องเพศ (Social and Culture)

๖. ให้สถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถมีทัศนคติที่ดี และมีทักษะการสอนที่เหมาะสม มีความเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้สามารถสอนเพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิต และให้คำปรึกษาในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น รวมทั้งเรื่องสิทธิการได้รับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์หรือการจัดสวัสดิการสังคม

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไปอย่างเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิฑูรย์ เพชรประภัสสร)

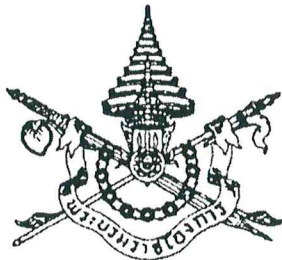
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รัชการราชมงคล

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๑๑

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

โทร. ๐๗๗๒๐๓๓๗๓ โทรสาร ๐๗๗ ๒๐๕ ๓๑๘ ภายใน ๒๒

กันทนา จันทร์ทอง โทร. ๐๘๙ ๖๗๒ ๓๓๐๓

พระราชบัญญัติ
การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
พ.ศ. ๒๕๕๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
เป็นปีที่ ๗๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์
ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“วัยรุ่น” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงยี่สิบปีบริบูรณ์

“นักเรียน” หมายความว่า วัยรุ่นซึ่งกำลังรับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
ทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

“นักศึกษา” หมายความว่า วัยรุ่นซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษา
ของรัฐหรือเอกชน

“เพศวิถีศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ในเรื่องเพศที่ครอบคลุมถึงพัฒนาการ
ในแต่ละช่วงวัย การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาวะทางเพศ

และมิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อเรื่องเพศ รวมทั้งสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายและความเสมอภาคทางเพศ

“อนามัยการเจริญพันธุ์” หมายความว่า ภาวะความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจที่เป็นผลอันเกิดจากกระบวนการทำหน้าที่ของระบบสุขภาพทางเพศและการเจริญพันธุ์ตลอดช่วงชีวิต ซึ่งทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

“บริการอนามัยการเจริญพันธุ์” หมายความว่า การให้บริการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูที่เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์

“การจัดสวัสดิการสังคม” หมายความว่า การจัดสวัสดิการสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“สถานบริการ” หมายความว่า สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า สถานที่ซึ่งผู้ประกอบการใช้เป็นสถานที่ประกอบธุรกิจ และมีลูกจ้างทำงานอยู่ในสถานประกอบกิจการนั้น

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวง มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

มาตรา ๕ วัยรุ่นมีสิทธิตัดสินใจด้วยตนเอง และมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ ได้รับการบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ได้รับการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว ได้รับการจัดสวัสดิการสังคม อย่างเสมอภาคและไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และได้รับสิทธิอื่นใดที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ

มาตรา ๖ ให้สถานศึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครมภ์ในวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนหรือนักศึกษา

(๒) จัดหาและพัฒนาผู้สอนให้สามารถสอนเพศวิถีศึกษาและให้คำปรึกษาในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครมภ์ในวัยรุ่นแก่นักเรียนหรือนักศึกษา

(๓) จัดให้มีระบบการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครมภ์ให้ได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมและต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีระบบการส่งต่อให้ได้รับการอนามัยการเจริญพันธุ์และการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

การกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ให้สถานบริการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครมภ์ในวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครมภ์ในวัยรุ่นแก่ผู้รับบริการซึ่งเป็นวัยรุ่นอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ

(๒) จัดให้มีบริการให้คำปรึกษาและบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ได้มาตรฐานสำหรับผู้รับบริการซึ่งเป็นวัยรุ่นและสอดคล้องกับสิทธิตามมาตรา ๕ รวมทั้งจัดให้มีระบบการส่งต่อให้ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

การกำหนดประเภทของสถานบริการและการดำเนินการของสถานบริการแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ ให้สถานประกอบกิจการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครมภ์ในวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครมภ์ในวัยรุ่นแก่ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ

(๒) จัดหรือสนับสนุนให้ลูกจ้างซึ่งเป็นวัยรุ่นเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาและบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ รวมทั้งจัดให้มีระบบการส่งต่อให้ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

การกำหนดประเภทของสถานประกอบกิจการและการดำเนินการของสถานประกอบกิจการแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ให้มีการจัดสวัสดิการสังคมที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครมภ์ในวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมสนับสนุนให้สภาเด็กและเยาวชนระดับจังหวัดและระดับอำเภอสร้างเครือข่ายเด็กและเยาวชนในพื้นที่เพื่อเป็นแกนนำป้องกัน แก้ไข และเฝ้าระวังปัญหาการตั้งครมภ์ในวัยรุ่น

(๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่ประสานงาน เฝ้าระวัง และให้ความช่วยเหลือแก่วัยรุ่นที่ตั้งครมภ์และครอบครัว

(๓) จัดให้มีการฝึกอาชีพตามความสนใจและความถนัดแก่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ก่อนและหลังคลอดที่ประสงค์จะเข้ารับฝึกอาชีพ และประสานงานเพื่อจัดหางานให้ได้ประกอบอาชีพตามความเหมาะสม

(๔) จัดหาครอบครัวทดแทนในกรณีที่วัยรุ่นไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองได้

(๕) การจัดสวัสดิการสังคมในด้านอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๑๐ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้วัยรุ่นในเขตราชการส่วนท้องถิ่นได้รับสิทธิตามมาตรา ๕

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๒

คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนแปดคน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และปลัดกรุงเทพมหานคร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ไม่น้อยกว่าห้าปีในด้านการสาธารณสุข ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของวัยรุ่น ด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา และด้านการสังคมสงเคราะห์ ด้านละหนึ่งคน

(๔) ผู้แทนเด็กและเยาวชน จำนวนสองคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เป็นชายหนึ่งคนและหญิงหนึ่งคน

ให้อธิบดีกรมอนามัย เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน และผู้แทนกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยต้องคำนึงถึงชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

มาตรา ๑๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 (๕) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ
 (๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

มาตรา ๑๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้ว อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตำแหน่งเดียวกันแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน ประธานกรรมการจะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๕ ผู้แทนเด็กและเยาวชนตามมาตรา ๑๑ (๔) ต้องมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ (๑) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) และให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งกรรมการของผู้แทนเด็กและเยาวชนดังกล่าวโดยอนุโลม

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนเด็กและเยาวชนตามวาระหนึ่ง พ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย หรือลาออก หรือมีอายุเกินยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘)

มาตรา ๑๖ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

(๒) เสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่นต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เสนอรายงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๔) กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนเพื่อป้องกัน ช่วยเหลือ แก้ไข และเยียวยาปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่น ปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น การใช้ความรุนแรงทางเพศ และการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ

(๕) ให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขปัญหาคัดข้องในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่นแก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชน

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๘ นโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่น ตามมาตรา ๑๗ (๑) อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) มาตรการเกี่ยวกับการได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่น

(๒) มาตรการเกี่ยวกับการให้วัยรุ่นได้รับสิทธิตามมาตรา ๕

(๓) มาตรการเกี่ยวกับการป้องกัน ช่วยเหลือ แก้ไข และเยียวยาปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่น

(๔) มาตรการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่นในหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของเอกชน ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาสังคม และวัยรุ่นด้วย

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้ส่งคำชี้แจง เอกสาร ข้อมูล หลักฐาน หรือวัตถุใดที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ปรากฏว่าสถานศึกษา สถานบริการ สถานประกอบกิจการ หรือหน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการแจ้งต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เพื่อให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ให้กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และรายงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) ประสานงาน ติดตาม ประเมินผล และร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการรณรงค์ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม

(๔) เป็นศูนย์กลางฐานข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าว

(๕) จัดทำแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกัน ช่วยเหลือ แก้ไข และเยียวยาปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น การใช้ความรุนแรงทางเพศและการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ และเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชน

(๖) จัดทำแนวทางการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมายหรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

หมวด ๓
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๐ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๒) และให้อธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๑ (๓) และผู้แทนเด็กและเยาวชน ตามมาตรา ๑๑ (๔) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน และผู้แทนกรมกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และเศรษฐกิจในภาพรวม และปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นของประเทศมีความซับซ้อนและไม่อาจแก้ไขได้ด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ดังนั้น สมควรสร้างกลไกในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน และประชาสังคม เพื่อบูรณาการให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นเป็นรูปธรรม ความเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง

กำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษา

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้สถานศึกษาแต่ละประเภทดังต่อไปนี้ ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

(๑) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับ ดังต่อไปนี้

(ก) ระดับประถมศึกษา

(ข) ระดับมัธยมศึกษา

(๒) สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาตามหลักสูตร ดังต่อไปนี้

(ก) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

(ข) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

(ค) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

(๓) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ข้อ ๓ ให้สถานศึกษาตามข้อ ๒ (๑) (ก) และ (ข) และ (๒) (ก) จัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน โดยมีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องเพศที่ครอบคลุมถึงพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาวะทางเพศ และมิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อเรื่องเพศ รวมทั้งสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายและความเสมอภาคทางเพศ

ให้สถานศึกษาตามข้อ ๒ (๑) (ก) และ (ข) และ (๒) (ก) จัดให้มีการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิผลของการเรียนการสอนตามวรรคหนึ่งอย่างเป็นระบบ และให้เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลการศึกษา

ข้อ ๔ ให้สถานศึกษาตามข้อ ๒ (๒) (ข) และ (ค) และ (๓) จัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักศึกษา โดยสอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องเพศตามข้อ ๓ วรรคหนึ่ง และจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ตามที่สถานศึกษาดังกล่าวกำหนด

ข้อ ๕ ให้สถานศึกษาตามข้อ ๒ จัดหาและพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่ดี และมีทักษะการสอนที่เหมาะสม รวมทั้งเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ของนักเรียนหรือนักศึกษาแต่ละระดับที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถสอนเพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิต และให้คำปรึกษาในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่นักเรียนหรือนักศึกษา

ในกรณีที่สถานศึกษาตามข้อ ๒ มีผู้สอนเพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิต และให้คำปรึกษาไม่เพียงพอ ให้สถานศึกษานั้นประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถในการสอนเพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิต และให้คำปรึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อขอรับการสนับสนุนหรือทำหน้าที่เป็นผู้สอนเพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิต และให้คำปรึกษาดังกล่าวให้เหมาะสมและเพียงพอ

ข้อ ๖ ให้สถานศึกษาตามข้อ ๒ (๓) พัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ หรือคณะหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้และสามารถสอนเพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิต และให้คำปรึกษาในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๗ สถานศึกษาตามข้อ ๒ ที่มีนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์อยู่ในสถานศึกษา ต้องไม่ให้นักเรียนหรือนักศึกษานั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาตามวรรคหนึ่ง จัดให้มีระบบการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์ให้ได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมและต่อเนื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) อนุญาตให้นักเรียนหรือนักศึกษาดังกล่าวหยุดพักการศึกษาในระหว่างการตั้งครรภ์ การคลอด และหลังคลอดเพื่อดูแลบุตร ตามความเหมาะสม และจัดการเรียนการสอนให้เกิดความยืดหยุ่นตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

(๒) จัดให้มีผู้ให้คำปรึกษาตามข้อ ๕ โดยร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งปกครองดูแลนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์ในการให้ความช่วยเหลือและสร้างความเข้าใจสำหรับการอยู่ร่วมกับสังคม ทั้งนี้ ให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครรภ์

เพื่อประโยชน์ในการจัดระบบตามวรรคสอง ให้สถานศึกษาจัดให้มีช่องทางหรือวิธีการที่หลากหลายในการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครุภรณ์ รวมทั้งประสานงานและร่วมมือกับแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรม หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง เพื่อให้การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครุภรณ์นั้น

ข้อ ๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องส่งต่อนักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งตั้งครุภรณ์ให้ได้รับการอนามัย การเจริญพันธุ์หรือการจัดสวัสดิการสังคม ให้สถานศึกษาตามข้อ ๒ จัดให้มีระบบการส่งต่อโดยประสานกับสถานบริการหรือหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ นักเรียนหรือนักศึกษา ซึ่งตั้งครุภรณ์นั้นได้รับการอนามัย การเจริญพันธุ์และการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติให้สถานศึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยการกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

แนวทางการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาการเรียนรู้แบบ Electronic – Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะ
ครูให้สอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ.

พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๕ “วัยรุ่นมีสิทธิตัดสินใจด้วยตนเองและมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ ได้รับการบริการ
อนามัยการเจริญพันธุ์ ได้รับการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว ได้รับการจัดสวัสดิภาพสังคมอย่างเสมอภาคและ
ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และได้รับสิทธิอื่นใดที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ ตามพระราชบัญญัตินี้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ”

มาตรา ๖ “ให้สถานศึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนหรือนักศึกษา

(๒) จัดหาและพัฒนาผู้สอนให้สามารถสอนเพศวิถีศึกษาและให้คำปรึกษาในเรื่องการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่นักเรียนหรือนักศึกษา

(๓) จัดให้มีระบบการดูแล ช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน หรือนักศึกษา ซึ่งตั้งครรภ์ให้ได้รับ
การศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมและต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีระบบการส่งต่อให้ได้รับการบริการอนามัยการเจริญพันธุ์
และการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม”

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของ
สถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้จัดทำโครงการพัฒนาการเรียนรู้แบบ
E – Learning เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูให้สอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็น
โครงการความร่วมมือระหว่าง สพฐ. กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิแพथทูเฮลท์
(P2H) เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในสถานศึกษาสังกัด สพฐ.

๑. จัดทำโปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์เชิญชวนให้ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์
นักวิชาการศึกษา และผู้สนใจทั่วไปเข้ารับการอบรมผ่านทางเว็บไซต์ <http://cse-elearning.obec.go.th>

หมายเหตุ

(๑) ผู้เข้ารับการอบรมโปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์ เฉพาะครูสายงานการสอน
สามารถนับชั่วโมงการพัฒนา ๒๒ ชั่วโมง ไปใช้เป็นคุณสมบัติการขอมีวิทยฐานะ หรือขอเลื่อน
วิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดได้ โดยต้องส่งแผนการจัดการเรียนรู้อย่างน้อย

๑ แผน และแผนได้รับการอนุมัติจาก ศน. ประจำเขต และ/หรือคณะ

(๒) จำนวนผู้เข้ารับการอบรม (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ พ.ย.๖๒)

* ผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด	๔๒,๓๒๐ คน
- ครูที่เข้าอบรม	๓๘,๓๘๓ คน
- ผู้บริหาร ศน. นวศ. และอื่น ๆ	๓,๙๓๗ คน
- ผู้ลงทะเบียนสังกัด สพฐ.	๔๐,๘๐๐ คน
- ครู	๓๗,๓๐๐ คน
(ครูได้รับการอนุมัติแผนและได้รับวุฒิปัตแล้ว)	๑๒,๒๒๖ คน
- ผู้อำนวยการ	๑,๔๘๔ คน
- ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา	๒,๐๑๖ คน

- โรงเรียนทั้งหมด	๓๐,๑๑๒	โรง
*โรงเรียนที่ครูเข้าอบรมแล้ว	๑๒,๘๑๖	โรง
*โรงเรียนที่ครูยังไม่เข้าอบรม	๑๗,๒๙๖	โรง
- ผู้ลงทะเบียนสังกัดอื่น ๆ	๑,๕๒๐	คน

๒. การขับเคลื่อนภายใน สพฐ.

- ๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต
- ๒.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจและประเมินแผนการสอนของครูที่ลงทะเบียนเรียนผ่านโปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์
 - ๒.๓ จัดทำคู่มือดูแลระบบข้อมูลโปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์
 - ๒.๔ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ
 - ๒.๕ ปรับปรุงเนื้อหาสาระหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สุขศึกษาและพลศึกษา (ของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักพิมพ์เอกชน) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีศึกษาและความหลากหลายทางเพศ ให้ถูกต้องตาม พ.ร.บ.ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาคู่ค้าตั้งครมภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยปรับปรุงหนังสือเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
 - ๒.๖ จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาครูให้สอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพป. ๑๘๓ เขต และ สพม. ๔๒ เขต รวมทั้งสิ้น ๒๒๕ เขต)
 - (๑) มีอำนาจหน้าที่นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยมอบหมาย สน. และ นวศ. ชี้แจงกระบวนการพัฒนาครูเพศวิถีศึกษา และบทบาทของโรงเรียนในการทำงานเรื่องเพศวิถีศึกษา
 - (๒) ประธานผู้บริหารโรงเรียนชี้แจงเรื่องกระบวนการพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์ และคัดเลือกครูที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ลงทะเบียนเรียนผ่านโปรแกรมเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์และรับผิดชอบการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา โดยมีการระบุชั่วโมงการสอนชัดเจนในภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๒ และ ๒/๒๕๖๒
 - (๓) ตรวจและประเมินแผนการสอนของครูที่ลงทะเบียนเรียนผ่านโปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาเพื่ออนุมัติการผ่านหรือไม่ผ่านหลักสูตร
 - (๔) ติดตาม นิเทศครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย
 - (๕) กระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุนให้โรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบการสอนในเขตพื้นที่รับผิดชอบมีการวางแผนการสอนเพศวิถีศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกคนในโรงเรียน และการทำงานเรื่องเพศให้ครอบคลุมทั้งระบบด้านการเรียนการสอน การดูแลช่วยเหลือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ
 - (๖) จัดทำและดูแลฐานข้อมูลครูที่ลงทะเบียนเรียนผ่านโปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์และโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา
 - (๗) สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ เพื่อนำผลจากการดำเนินงานไปพัฒนาการเรียนรู้แบบ Electronic - learning ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
 - (๘) เชิญชวนให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนเพศวิถีศึกษา ครูสุขศึกษาและพลศึกษา ครูแนะแนว และครูอื่นที่สนใจเข้ารับการอบรมผ่านโปรแกรมพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาแบบออนไลน์

สถานศึกษา (๓๐,๑๑๒ แห่ง)

(๑) ให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน โดยมีเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ในเรื่องเพศที่ครอบคลุมถึงพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาวะทางเพศ และมีทิศทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อเรื่องเพศ รวมทั้งสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับอนามัยการเจริญพันธุ์ ที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายและความเสมอภาคทางเพศ โดยจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และให้เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลการศึกษา

(๒) ให้สถานศึกษาจัดหาและพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่ดีและมีทักษะการสอนที่เหมาะสม มีความเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละระดับ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถสอนเพศวิถีศึกษา ทักษะชีวิต และให้คำปรึกษาในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นแก่นักเรียน

(๓) สถานศึกษาที่มีนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์อยู่ในสถานศึกษาต้องไม่ให้นักเรียนนั้นออกจากสถานศึกษาดังกล่าว เว้นแต่เป็นการย้ายสถานศึกษา

(๔) ให้สถานศึกษาที่มีนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์จัดให้มีระบบการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์ให้ได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมและต่อเนื่อง ดังนี้

- อนุญาตให้นักเรียนดังกล่าวหยุดพักการศึกษาในระหว่างการตั้งครรภ์ การคลอด และหลังคลอด เพื่อดูแลบุตรตามความเหมาะสม และจัดการเรียนการสอนให้เกิดความยืดหยุ่นตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

- จัดให้มีผู้ให้คำปรึกษาร่วมกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งปกครอง ดูแลนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์ในการให้ความช่วยเหลือและสร้างความเข้าใจสำหรับการอยู่ร่วมกับสังคม ทั้งนี้ ให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์

- ให้สถานศึกษาจัดให้มีช่องทางหรือวิธีการที่หลากหลายในการดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์ รวมทั้งประสานงานและร่วมมือกับแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรม หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องเพื่อให้การดูแล ช่วยเหลือ และคุ้มครองนักเรียน ซึ่งตั้งครรภ์นั้น

- ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องส่งต่อนักเรียนซึ่งตั้งครรภ์ให้ได้รับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์หรือการจัดสวัสดิการสังคม ให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการส่งต่อโดยประสานงานกับสถานบริการ หรือหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนซึ่งตั้งครรภ์นั้นได้รับบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ และการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม

(๕) การจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้หลายช่องทาง ดังนี้

- จัดเป็นรายวิชาพื้นฐานหรือเพิ่มเติม ภายใต้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งควรจัดให้ครบทุกชั้นปี ทุกคนได้เรียน

- จัดเป็นวิชาบูรณาการ ซึ่งต้องวางแผนร่วมกันในการจัดหลักสูตรให้เชื่อมโยงกันเป็นระบบและครูทุกคนในโรงเรียนต้องรับรู้เข้าใจเป้าหมายการสอนเพศวิถีศึกษาร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ และเรียนรู้ได้ครบทั้ง ๖ มิติของเพศวิถี คือ ๑) พัฒนาการของมนุษย์แต่ละช่วงวัย (Human Development) ๒) การมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น (Relationships) ๓) การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล (Personal Skill) ๔) พฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behaviors) ๕) สุขภาวะทางเพศ (Sexual Health) และ ๖) บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อเรื่องเพศ (Social and Culture)

- จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ชั่วโมงแนะแนว ชมรม/ชุมนุม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นต้น

- สอดแทรกในวิชาอื่น ๆ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

(๖) ระดับชั้นที่จัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จนถึง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

๓. แผนการขยายผลการดำเนินงานในระยะต่อไป

๓.๑ ระยะเวลาการอบรมและการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ดังนี้

(๑) เปิดลงทะเบียนเรียน ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

(๒) ปิดระบบเพื่อตรวจแผนการสอน ๑ มีนาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓

(๓) เปิดลงทะเบียนเรียน ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

(๔) ปิดระบบเพื่อตรวจแผนการสอน ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

(๕) เปิดลงทะเบียนเรียน ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

หมายเหตุ กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๓.๒ เชิญชวนให้ครู โดยเฉพาะครูสุขศึกษาและพลศึกษา ครูแนะแนวได้อบรมครบทุก
โรงเรียน/ทุกคน

๓.๓ การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล โดย สน. ทุกเขตพื้นที่การศึกษา (สพฐ.
สนับสนุนงบประมาณไว้เรียบร้อยแล้ว)

๓.๔ จัดประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ

๓.๕ จัดเวทีแลกเปลี่ยนถอดประสบการณ์

๓.๖ การประชุมสรุปบทเรียน และการสร้างขวัญกำลังใจ

๓.๗ การขยายผลการพัฒนาครูเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิตไปยังหน่วยงาน

การศึกษาอื่น ๆ
